

Navracsics Tibor

Az új Európai Bizottság politikai prioritásai

2024. július 18-án – azaz azon a napon, amikor az Európai Parlament bizalmi szavazást tartott, és támogatta a Bizottság eddigi elnöke, Ursula von der Leyen újabb ötéves mandátumát – az Európai Bizottság elnökjelöltje nyilvánosságra hozta *Európa választása* című programját.¹ Az elnökjelölti pozíció hivatalossá válásával egy időben megjelentett politikai prioritások tulajdonképpen a következő lépést jelentik az új Európai Bizottság felállításában.

A dokumentum egyfajta programjává válik a megalakuló testületnek. Nem csupán az elnökjelölt előzetes elképzeléseit tartalmazza az elkövetkező öt év irányait tekintve, de olyan részletes szakpolitikai menetrendet is, amely egyúttal az új Bizottság belső munkamegosztását is meghatározza. A politikai prioritások általános elveket, részletes szakpolitikai terveket és szerkezeti elképzeléseket egyaránt tartalmaznak, így a dokumentum megismerése elég jó betekintést nyújt abba, hogy a Bizottság milyen elvek mentén alakul meg, illetve milyen elsőbbségi célkitűzések mentén szándékozik folytatni működését.

A dokumentum szerkezetét tekintve az európai hagyományos, történetét tekintve megalapozott szempontrendszer követi. Az előszót követően, amely jobbra politikailag értelmezhető deklaratív elemeket tartalmaz, a gazdasági integráció még függőben lévő kérdései kapják az elsődleges figyelmet. Ezen a területen az elkövetkező öt évre vonatkozó tervek középpontjában az úgynevezett európai jóléti terv áll, amelyet a Bizottság elnökjelöltjének szándéka szerint hat alapelem alkot. Az első helyen a belső piac elmélyítését, illetve az üzleti tevékenység megkönnyítését lehetővé tevő lépések állnak, amelyeket a tisztaipar-megállapodás követ. Ez utóbbi célja az energiaárak letörése és a gazdaság dekarbonizációja.

Következő lépésként Ursula von der Leyen el akarja érni, hogy a kutatás és az innováció kerüljön a gazdaság középpontjába, valamint hogy a digitális technológiák elterjesztésével növelni lehessen a hatékonyságot. Végül a fenntartható versenyképességbe történő tömeges befektetés bátorítását, valamint a foglalkoztatási és szakképzési problémák megoldását tartja fontosnak a Bizottság leendő elnöke.

¹ Political Guidelines 2024-2029 2024.

Korunk körülményeiről sokat mondó tény, hogy az európai védelem és biztonság kérdése ezúttal sok más, hagyományos témát megelőzve a második fejezetét alkotja a politikai prioritásoknak. Itt célként szerepel az Európai Védelmi Unió létrehozása, amely folyamatot az Európai Unió történetében először kinevezett védelmi biztos fogja segíteni. A védelem és a biztonság azonban nem csupán a külső tényezőként megjelenő fenyegetésekkel szembeni ellenállásra vonatkozik. Így a dokumentum célként tűzi ki az európai belbiztonsági stratégia, a kikötők biztonságát érintő stratégia, valamint a terrorizmusellenes menetrend kidolgozását. A szigorúbb és biztonságosabb határvédelem részeként a migrációs paktum szakpolitikai keretrendszerét megteremtő európai migrációs és menekültügyi stratégia kidolgozását is szükségesnek tartja Ursula von der Leyen.

A védelmi fejezetet az új Bizottság társadalompolitikai elképzelései követik. Ennek keretében a hangsúly egyértelműen a szociális jogok európai pillérének végrehajtására helyeződik. Ezt szolgálja majd az európai integráció történetének első szegénységellenes stratégiája, illetve az európai szociális párbeszédéről szóló megállapodás. Ugyancsak hangsúlyos elem lesz az elkövetkező öt évben a lakhatás kérdése. Ennek európai kereteinek kidolgozására önálló biztost szándékozik kinevezni a Bizottság régi-új elnöke.

Az életminőség, ezen belül az élelmiszer-biztonság, a víz- és a környezetvédelem kérdései ugyancsak külön fejezetet kapnak a politikai prioritások között. Az élelmezési szuverenitás feltételeinek megteremtése mellett központi elemként szerepel az élelmiszer-biztonság kritériumainak szigorítása. Az új Bizottságban külön halászati és óceánügyi biztos felügyeli majd a sós vízű életvilágok feltételeinek megőrzését, aminek az európai óceánügyi megállapodás ad szakpolitikai hátteret.

A demokrácia védelmével foglalkozó fejezet jórészt az információáramlás védelmét, valamint a jogállamisági problémákkal kapcsolatos megoldási lehetőségeket vázolja fel. Ennek keretében Ursula von der Leyen kezdeményezni fogja az európai demokráciapajzs létrehozását, amely elsősorban az információk manipulálásával szemben jelentene védelmet a jövőben. A jogállamisággal kapcsolatos viták és értékelések intézményi kereteinek megteremtése, illetve megerősítése ugyancsak törekvése a Bizottság elnökjelöltjének.

Végül, a hagyományoknak immáron megfelelően az Európai Unió globális szerepvállalására vonatkozó elképzelések kerültek az utolsó fejezetbe. Az Ukrajnával vállalt szolidaritás kifejezésén túl itt hangsúlyos szerepet kapott a bővítés kérdése, amely az utóbbi időben nem látott határozottsággal szerepel az új Bizottság menetrendjében. Ennek jeleként Ursula von der Leyen fontosnak tartotta kijelenteni, hogy külön bővítési biztost fog kinevezni az új Bizottságban.

Az Európa választása című program képezi azt a munkaanyagot, amely alapján majd a biztosjelöltek megkapják tárcájukat, illetve hivatalba lépésük alkalmával azt a mandátumot, amely az elkövetkező öt év munkáját és az azzal kapcsolatos elvárásokat tartalmazza. Az elképzelések megvalósítása az elkövetkező öt év feladata lesz.

2024. július 25.

Felhasznált irodalom

Political Guidelines 2024-2029 (2024). *European Commission*, 2024. július 18. Online: https://commission.europa.eu/document/e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648_en